

Výroční zpráva 2020

Vlastivědného muzea a Galerie T. F. Šimona v Železnici

Zřizovatel: Město Železnice
Náměstí Svobody 1
507 13 Železnice

IČ: 00272426
Tel.: starostka 493 520 085
E-mail: mu@zeleznice.net

Adresa muzea: Vlastivědné muzeum
Železnice
Muzejní 181
507 13 Železnice

Tel.: 732 836 309
E-mail: muzeum@zeleznice.net
Web: muzeumzeleznice.webk.cz

Otevírací doba muzea a galerie pro veřejnost:

Hlavní sezóna

Květen - září	úterý – neděle	09:00 – 11:30	13:00 – 16:30	pondělí – zavřeno
---------------	----------------	---------------	---------------	-------------------

Zimní sezóna

Říjen - duben	středa – pátek	09:00 – 11:30	13:00 – 16:30	
---------------	----------------	---------------	---------------	--

Pracovní doba:

Květen - září	úterý – neděle	09:00 – 11:30	13:00 – 16:30	pondělí – zavřeno
---------------	----------------	---------------	---------------	-------------------

Říjen - duben	pondělí – úterý	08:00 – 11:30	12:00 – 14:30*
	středa – pátek	08:00 – 11:30	12:00 – 16:30

*V říjnu až dubnu v pondělí a úterý je možné prohlídku domluvit předem po telefonické dohodě. Je také možné zazvonit u dveří, pokud je pracovník přítomen. Soboty a neděle jsou v tomto období zavřené.

První okruh komentované prohlídky:

Představí návštěvníkům interiér chalupy a život našich předků, expozici Pěstování a zpracování lnu a vlny. Prohlídku expozic v hlavní budově muzea - Kupecký krám, Školní třída konec 19. počátek 20. století, Paleontologie, Archeologie, Akad. malíř František Zikmund, Akad. malíř Věnceslav Černý, malíř Antonín Chmelík, Akad. malíř Tavík František Šimon, Lidové bydlení, Cechy v Železnici, Bitva 1866.

Druhý okruh komentované prohlídky:

S edukačním záměrem. Začíná ukázkou pěstování a zpracování lnu v přístavbě roubené chalupy, po té se přechází do interiéru chalupy, kde se pokračuje v ukázce zpracování lněné příze a vlny na kolovrátku a tkaní na tkalcovském stavu. Po této ukázce následuje kvíz, přiřazování vzorků přízí k jejich původci. Vyprávění o životě tkalců v Železnici.

Pro základní školy jsou připraveny dva edukační programy. V expozici Archeologie – Od pravěku po vrcholný středověk na Železnicku (otevřeno nově od prosince), v roubené chalupě – Život našich předků, Pěstování a zpracování lnu a vlny.

Obsah:

- I. Charakteristika a poslání instituce
- II. Sbírkotvorná činnost
- III. Výstavní a edukační činnost
- IV. Prezentační a publikační činnost
- V. Ekonomická část
- VI. Evidence
- VII. Ochrana sbírek a konzervování
- VIII. Závěr

I. Charakteristika a poslání instituce

Vlastivědné muzeum v Železnici svým charakterem naplňuje literu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy. Muzeum získává, shromažďuje, trvale uchovává, eviduje a zpracovává sbírky muzejní povahy. V současné době muzejní sbírkový fond obsahuje v geologické, archeologické, historické, numizmatické, výtvarného umění a písemností podsbírkách více než 8 000 sbírkových předmětů. Sbírkou je zaměřena hlavně na regionální oblast, ale část sbírkových předmětů se týká i celé České republiky. Od 19. července 2019 je zapsána v Centrální evidenci sbírek pod evidenčním číslem RSZ/019-02-21/445019. Hlavním posláním muzea je sbírkotvorná činnost, péče o sbírky a hlavně jejich prezentace. Instituce má funkci vzdělávací, zprostředkovává veřejnosti informace a poznatky z historie regionu.

Většina předmětů je vystavena v 11 stálých expozicích, předměty uložené v depozitáři a archivu se občas prezentují na našich výstavách. Několik předmětů (dva obrazy a troje vrata) jsou zapůjčeny do Věznice Valdice (vystaveny jsou v kostele kláštera Nanebevzetí Panny Marie).

Obraz od malíře Františka Bílka z roku 1940 – Pohled na Železnici, je zapůjčen na radnici.

Sbírka je dokladem života obyvatel v regionu města Železnice a okolí. Je v ní zastoupena existence místních šesti řemeslných cechů, běžného života lidí, tvorba místních i krátce zde pobývajících umělců (malířů, grafiků, řezbářů, sochařů atd.), předměty dokladující existenci zdejších spolků – hasičů, Sokola, ochotnická divadla Vojan a Podhořan, Spolek vojenských vysloužilců, Spolek živnostníků, Občanská beseda atd. Součástí sbírky jsou předměty z bitvy 1866, I. a II. sv. války. Archeologické nálezy mapující období od prvního osídlení Železnice (neolit) po 17. století. Geologická část mapuje zdejší region, který je jeden z paleontologicky nejbohatší lokalitou křídového stáří v České republice.

Muzeum se nachází v empírovém památkově chráněném domě (28164/6-5413), postaveném v roce 1816 se zachovaným původním kupeckým krámkem.

Další budovou muzea je památkově chráněná roubená chalupa (17673/6-1449).

Hodnotná stavba lidové architektury z počátku 19. století. Doklad podoby starší zástavby města.

Součástí Vlastivědného muzea je Galerie T. F. Šimona, kde jsou pravidelně obměňovány výstavy místních i mimo regionálních, ale i zahraničních umělců. Pravidelně je doplňují četné doprovodné programy, přednášky, besedy, koncerty nebo další oblíbené akce pro veřejnost, k nimž patří Muzejní den, Zahájení adventu v Železnici nyní již po jedenácté, vánoční zastavení v muzeu, dále pořádáme spolu s místní kavárnou Festival Triangl a Masopust v Železnici. Pro děti oblíbené tvořivé kurzy. Pochoď s Železníčkem.

Historie a současnost

Sbírka se začala utvářet od roku 1917, kdy vznikl Muzejní spolek pro Železnici a okolí. Sbírkou tvoří převážně předměty, darované od místních občanů, různými sběry nebo archeologickými průzkumy. Hlavně po dobu let od počátku založení muzea 1917 po 50. léta. Od roku 1955 se muzeum dostává pod správu MNV v Železnici. V letech 1972-1973 přechází železnické muzeum pod správu Okresního muzea v Jičíně jako jeho pobočka. O pár let později se opět vrací pod správu MNV v Železnici. Od roku 1990 sbírka a obě památkově chráněné budovy muzea spadají do vlastnictví města Železnice. Po celou dobu existence muzea je sbírka prezentována jako regionální, dokumentuje místní dějiny. Od roku 1982 se sbírky prezentují v samostatných expozicích a postupně expozice přibývají. V roce 2000 byly vytvořeny 4 nové expozice v zadním traktu muzea s pavlačí. V roce 2015 expozice Paleontologie a mineralogie, 2017 expozice Školní třída z konce 19. a počátku 20. století. Po rekonstrukci roubené chalupy v roce 2018, byl její interiér nově přebudován. V zadní části chalupy vznikla další expozice Zpracování lnu a vlny. Letos s výpomocí archeoložky PhDr. Evy Ulrychové vzniká nová expozice Archeologie. Také za finanční podpory Královéhradeckého kraje na koupi nových vitrín pro důstojné vystavení archeologických exponátů.

II. Sbírkotvorná činnost

Vlastivědné muzeum spravuje „Regionální sbírku Železnicka“ zapsanou v Centrální evidenci sbírek pod evidenčním číslem RSZ/019-02-21/445019 dělenou do 7 podsbírek:

1. Geologická – paleontologie, mineralogie, geologie
2. Archeologická – archeologie
3. Historická – historie válek, cechy, divadlo, spolky
4. Etnografická
5. Numizmatická
6. Výtvarné umění
7. Písemnosti a tisky

1. 1. Geologická – paleontologie, mineralogie, geologie

Okolí Železnice patří ke geologicky velmi zajímavým oblastem. Stýkají se zde dva paleontologicky velmi bohaté sedimentární celky – starší, svrchnokarbonský (stupeň pennsylvan – ca 320 mil. let) a mladší, svrchnokřídový (svrchní turon – ca 89 mil. let). V sedimentech, které vznikaly v oblastech mělkých průtočných jezer, se zachovala jak flóra, tak i fauna. Zachovány jsou také čeřiny, bahenní praskliny, odtokové rýhy nebo otisky dešťových kapek.

Uložení mělkého křídového moře (součást české křídové pánve) vystupují na několika místech v okolí Železnice – Zámezí, na Těšině a slavnou lokalitou byl i obecní lom Na Váze. Mezi nejvýznamnější patří velké loděnky a gigantičtí amoniti (až 1 m v průměru), bohatá společenstva mlžů a plžů, ježovek, mořských červů, atd. Jedná se o jednu z paleontologicky nejbohatších lokalit křídového stáří v České republice.

Geologickou pestrost Železnicka ještě zvýrazňují vulkanické horniny a tělesa permského (ca 290 mil. let) a třetihorního (miocenního . ca 17 mil. let) stáří. Zejména permské bazalty obsahují bohaté partie s geodami achátů, chalcedonů, polohy jaspisů, ametystů, křišťály a další minerály. Pozoruhodné jsou i nálezy českých granátů v oblasti Bradlecké Lhoty.

Kromě cenných a velmi zajímavých sběrů z bezprostředního okolí Železnice, jsou ve sbírce pozoruhodné kolekce zkamenělin z oblasti jižní a východní Moravy.

Sbírka je budována od 1. poloviny 20. století do současnosti. Nyní obsahuje něco přes 250 kusů.

Většina předmětů je vystavena ve stálé expozici Paleontologie a mineralogie.

2. 9. Archeologická

Přírodní kotlina s městečkem Železnice je nejsevernější částí Jičínska osídlenou téměř v celém pravěku, raného i vrcholného středověku. V místech byla z náhodných nálezů a několika výkopů na místech s archeologickými objekty shromážděna a do současnosti zachována archeologická sbírka obsahující množství nálezů různé výpovědní hodnoty.

Mikroregion Železnice je krajinou plochy přibližně 3 x 2,5 km. Zaujímá katastrální území Železnice a jeho blízké okolí. Do oblasti archeologických nálezů spadají i okolní hrady – Bradlec, Kumburk a Brada. Některé nálezy pocházejí z oblasti Českého ráje.

Archeologická podsíbka se začala vytvářet zejména v období mezi oběma světovými válkami 20. století. Po druhé světové válce spravoval a evidoval tyto sbírky místní rodák Václav Vojtíšek, který zaznamenal (často přímo na předmět) místo a rok nálezu, někdy i jméno nálezce předmětu. Nejčastějšími dárci byli místní obyvatelé, jako např. Václav Šťastný, Václav Kozák, Antonín Hoch, pan Špůr, Dr. J. Macháček, Adolf Vích, František Rieger, František Brož a Josef Brož. Jediný archeologický výzkum v Železnici provedl Vít Vokolek v souvislosti se stavbou kravína v roce 1960. Při skrývce byly v roce 1955 narušeny jámy sídliště kultury lužické. Tato podsíbka byla zpracována v letech 1986 - 1988 PhDr. Evou Ulrychovou, k nálezům byly postupně doplněny a ověřeny všechny zachované a zjištěné nálezy okolnosti včetně lokalizace pomístních názvů.

Podsíbka obsahuje běžné nálezy keramiky, skla, kamenných a železných nástrojů a předmětů z období od neolitu 6000 let př. n. l. až po vrcholný středověk. Sbírka obsahuje 1 700 kusů archeologických nálezů. Nová expozice se buduje.

3. 10. Historická - historie válek, cechy, divadlo, spolky

Sbírka zachycuje období od bývalého Rakousko – Uherska po 90. léta 21. století. Většinou se jedná o sbírkové předměty z regionu Železnicka, ale i několik předmětů i z jiných částí Československa.

Obsahuje např. čáky rakouských důstojníků, pruské přilby, prapor Spolku vojenských vysloužilců z roku 1875, různé předměty téhož spolku, četné nálezy z bojiště či věnec z roku 1866, truhla z napoleonských válek, truhly ze světových válek, okované cepy a halapartna z let 1640 až 1787. Další předměty 1. a 2. světové války. Historické předměty divadla (loutky), cechů, historie spolků – Sokola, hasičů, vojenských vysloužilců, divadelní spolek Vojan a Podhořan. Tato podsbírka se stále doplňuje a nyní sčítá okolo 1000 předmětů.

Součástí podsbírky historické jsou vzácné dochované cechovní exempláře velkého celku cechovních sbírkových předmětů. Takto velká sbírka dochovaných cechovních předmětů patří k výjimečným v českých muzeích. Soubor výrazně dokumentuje historický vývoj, soudržnost, hrdost i bohatství cechů v Železnici a okolí. Většina předmětů je vystavena v expozici Cechy v Železnici.

Předměty z války 1866 jsou vystaveny v expozici Válka 29. 6. 1866. Ostatní předměty jsou uloženy v depozitářích.

4. 11. Etnografická – nádobí, nábytek, oděvy, řemesla, různé předměty

Podsbírka zahrnuje předměty používané našimi předky v období od 16. století do 20. století k vaření, stolování, odívání, vybavení obytných prostor, předměty k vykonávání různých řemesel. Např. malované skříně a truhly, keramické, skleněné nebo porcelánové nádoby, kroje, běžné oblečení, vyšívání dečky, vzácný baldachýn z lůžka Albrechta z Valdštejna ze 17. století, vrata z kartuziánského kláštera ve Valdicích (dnes kriminál), záklopová prkna z 18. století, nástroje z 1. pol. 19. st. aj. Většinou se jedná o předměty z regionu Železnicka a jejího okolí, dále Mladá Boleslav a Podkrkonoší. Podsbírka obsahuje okolo 2000 předmětů.

Předměty z etnografické podsbírky jsou vystaveny v expozici T.F. Šimon, F. Zikmund, v Lidovém bydlení, roubené chalupě a v Kupeckém krámku. Ostatní předměty jsou uloženy v depozitářích muzea.

5. 13. Numizmatická

Zahrnuje území Rakouska – Uherska, Československa, Německa, Maďarska, Ruska, Srbska, Jugoslávie, Francie, Itálie, město Železnice. Nejstarší sbírkové předměty pocházejí z 18. stol., převážná většina pak z 19. - 20. stol., jedná se o kovové mince, papírové bankovky, medaile a

odznaky. Podsbírka má okolo 2000 předmětů a stále se doplňuje.

Uložena v depozitáři.

6. 15. Výtvarné umění – obrazy, sochy, náboženské předměty, plastiky, fotografie

Dokumentuje území převážně Čech, T. F. Šimon rodák ze Železnice maloval obrazy z celého světa, které jsou zahrnuty ve sbírce. Časové období od 18. století po současnost. Podsbírka obsahuje ilustrace, studie, grafické cykly, tisky z původních štočků, podmalby na skle, fotografie. Tematické zaměření - krajiny, studie, portréty, zátiší, náboženské motivy. Technika zpracování sbírkových předmětů – malba, kresba, grafické techniky a další. K nejvýznamnějším autorům, kteří mají vztah k regionu je akad.mal. T. F. Šimon, akad. mal. F. Zikmund, akad.mal. V. Černý, A. Chmelík, J. Endrys, akad. mal. F. Kaván, K. Loiebscher, P. Šimon, V. Mužíček V. Týma aj. Unikátní sbírku jarmarečních písní a podmalby na skle. Podsbírka má okolo 600 předmětů.

Předměty z podsbírky Výtvarného umění jsou vystaveny v expozici T. F. Šimon, F. Zikmund, A. Chmelík, V. Černý v Lidovém bydlení, roubené chalupě a v Kupeckém krámku. Ostatní předměty jsou uloženy v depozitářích a archivu muzea.

7. Písemnosti a tisky

Sbírkové předměty tvoří převážně domovní listy, diplomy, vysvědčení nebo korespondence vztahující se k místním malířům, T. F. Šimon, F. Zikmund, A. Chmelík, F. Kaván a dalším osobnostem a spolkům města Železnice a jejího okolí. Všechny písemnosti ještě nejsou zpracovány.

Písemnosti a tisky jsou uloženy v archivu muzea.

III. Výstavní a edukační činnost

Stálé expozice

Návštěvnost

Vlastivědné muzeum v Železnici nabízí návštěvníkům 11 stálých expozic zaměřených na prezentaci regionální historie. Některé slouží k výchovně vzdělávacím programům. Zdarma do muzea má přístup místní Masarykova základní škola (devítiletá) a mateřská škola v Železnici, navštěvují nás další školy z okolí a školy v přírodě. Volný vstup do muzea s průvodcem je vždy na Mezinárodní den muzeí (MDM) a Den otevřených ateliérů. Některé expozice jsou volně přístupné při pořádání tradiční akce Muzejní den. Roubená chalupa je volně přístupná na vánoce, MDM, Den otevřených ateliérů a při pořádání folkového festivalu Triangl.

Paleontologie a mineralogie

Návštěvník si může prohlédnout zkameněliny a fosilie z oblasti flóry – kmínky přesliček a plavuní, větvičky jehličnanů, olistění kapradovitých rostlin a fauny – ryby, hmyz, stopy po lezení a plavání ryb a obojživelníků.

Zachovány jsou také čeřiny, bahenní praskliny, odtokové rýhy nebo otisky dešťových kapek. Uloženy jsou mělkého křídového moře – loděnky a gigantičtí amoniti (až 1 m v průměru), bohatá společenstva mlžů a plžů, ježovek, mořských červů, atd. Permské bazalty obsahující – acháty, chalcedony, polohy jaspisů, ametysty, křišťály a další minerály. Všechny tyto nálezy pocházejí z našeho regionu. Na zdi jsou dva kousky hlavonožce domalován do původní velikosti. Součástí expozice je brus na polodrahokamy z počátku 19. století.

Školní třída z konce 19. a počátku 20. století

Vybavení školní třídy je ukázkou vyučování z konce 19. a počátku 20. století, zde se návštěvník dozví o historii školství v Železnici, prohlédne si kopie starých vysvědčení od první pol. 19. století, návod na přípravu inkoustu aj.

Cechy v Železnici

První informace o zdejších řemeslech a řemeslnících pochází z 16. století, dokládá to cechovní listina z roku 1597, která je uložena v OA Jičín. Návštěvník si v expozici může prohlédnout předměty všech šesti cechů, které kdysi působily v Železnici. Prostřednictvím průvodce se dozví i o jejich historii. Zachovány jsou i pečeti železnických cechů s daty 1597 a 1782, která patří k nejstarším na Jičínsku. Vystaveny jsou pohřební štíty malované a tepané, praporce všech šesti cechů, cechovní pokladnice, ferule, cechovní oltář, nádoba na pečeti vosk, schránka na pečeť a kopie výučních listů tovaryšů.

Po rekonstrukci místností v roce 2021, dojde k přestavení celé expozice a doplnění některých předmětů, které jsou nyní uloženy v depozitáři muzea. Jedná se o cechovní skříň s původním zápisem z počátku 18. století, cechovní svícny nebo cechovní pohřební kříže s nápisy jmen prvních a druhých cechmistrů včetně dat. Jedná se o velký soubor vzácných dochovaných cechovních předmětů, který patří k výjimečným v českých muzeích. Nyní tyto prostory procházejí rekonstrukcí.

Lidové bydlení

Expozice představuje různé předměty denní potřeby našich předků, lomenicová prkna ze štítů chalup ze Železnice a okolí, malované skříně. Nyní tyto prostory procházejí rekonstrukcí.

Válka 1866 u Železnice

Expozice poskytuje návštěvníkům základní informace o průběhu prusko-rakouské války a bitvy u Jičina (Železnice). Vystaveny jsou trojrozměrné předměty obou válčících stran z bitvy u Jičina (Železnice) 29. června 1866. Jedná se o čáky, přilby, zbraně a další nálezy z bojiště. Součástí výstavy je prapor Spolku vojenských vysloužilců z roku 1875, mapa bojiště a fotografie pomníků. Nyní tyto prostory procházejí rekonstrukcí.

Kupecký krám

Zde si návštěvníci mohou prohlédnout původní vybavení krámu s regály a pultem z roku 1816. Ukázka předmětů denní potřeby našich předků, řemeslné nástroje z 19. a 20. století a funkční orchestrion.

František Zikmund

Akademický malíř, rodák ze Železnice (1893 – 1955). V expozici můžeme vidět nábytek z malířova atelieru, jeho osobní předměty a obrazy – akvarely a olejomalby.

Tavík František Šimon

Akademický malíř a grafik, rodák ze Železnice (1877 – 1942). Expozice je ukázkou malířova děl,

olejomalby a grafické práce z cest po celém světě, vlastní autoportrét, jeho poslední dvě díla (olejomalby) a korespondence. T.F.Šimon je spoluzakladatelem spolku výtvarných umění Hollar. Místnost je vybavena nábytkem a velkým počtem skla a porcelánu, které darovali muzeu obyvatelé našeho městečka. Nyní tyto prostory procházejí rekonstrukcí.

Věnceslav Černý

Akademický malíř a ilustrátor, 27. 1. 1865 ve Starých Benátkách, zemřel 15. 4. 1936 v Mladé Boleslavi a byl pohřben v Železnici. Od roku 1903 **střídavě žil v Železnici a v Mladé Boleslavi**. Zejména však pobyt a působení v Železnici sešrály v jeho životě významnou roli. Zhotovil loutkové divadlo s bohatým dekoračním vybavením. Některé loutky a vybavení divadélka jsou vystaveny v expozici. Ilustroval Staré pověsti české. Byl spoluzakladatelem uměleckého spolku Mánes.

Antonín Chmelík

Vyučil se jako knihař, celý život amatérsky maloval. Narodil se ve Žďáru pod Kumburkem 5. 2. 1924 a

zemřel v Praze 29. 5. 1995. Říká se o něm „malíř našeho kraje“. V expozici si návštěvník prohlédne jeho perokresby, akvarely, oleje. Měl jedinečnou zásluhu na zdokumentování architektury místních roubených chalup té doby.

Tato expozice z důvodu rekonstrukce je zatím uložena v depozitáři. Obnovena bude opět po rekonstrukci muzea.

Archeologie – Od pravěku po vrcholný středověk na Železníku

Nová archeologická expozice seznámí návštěvníky s osídlením Železnicka od pravěku po vrcholný středověk. Expozice bude koncipována tak, aby oslovila i dětské návštěvníky. Nové uzavřené vitríny představí okolo 400 kusů originálních archeologických nálezů, nalezených v katastru Železnice a jejího blízkého okolí. Repliky a rekonstrukce jednotlivých předmětů pro přiblížení jejich podoby v dobách, kdy je lidé používali, umožní návštěvníkům zkoumání prehistorie hmatem. Součástí expozice jsou texty a obrázky.

Roubená chalupa

V roce 2018 prošla rozsáhlou rekonstrukcí. Hodnotná stavba lidové architektury z počátku 19. století, je památkově chráněná (17673/6-1449). Doklad podoby starší zástavby města. Interiér se skládá ze čtyř místností vybavených nábytkem, nástroji a nádobím od konce 18. století. Návštěvník se dozví, jak se žilo v dávných dobách. Je zde zachovaná černá kuchyně s nádobím z konce 17. století, malované skříně pojizerského stylu, funkční tkalcovský stav.

Řemeslo si může i sám vyzkoušet. Lámání lnu na chrastače, vochlování na vochli, předení na kolovrátku nebo tkání na tkalcovském stavu.

Roubená chalupa s přístavbou slouží k edukačním programům. Jak se žilo dříve nebo Zpracování lnu a vlny.

Galerie T. F. Šimona

Jde o dva výstavní sály, kde jsou pravidelně obměňovány výstavy místních, mimo regionálních, ale i zahraničních umělců. Pravidelně je doplňují četné doprovodné programy, koncerty, divadlo, přednášky. Další oblíbené akce pro veřejnost např. Muzejní den, Mezinárodní den muzeí, Den otevřených ateliérů, vánoce, velikonoce právě v těchto dnech je do galerie vstup zdarma.

Výstavy

Vánoční výstava betlémů zapůjčených z Třebechovického muzea betlémů končila 10. ledna, mimo turistů nás také navštívila jako tradičně mateřská škola ze Železnice a družina ze základní školy v Železnici.

24. 01. – 13. 03. 2020 – „KRAJINY BLÍZKÉ“

Výstava obrazů malířky Zuzany Tvrdíkové. Dne 24. 01. proběhla vernisáž výstavy, kterou hudebně doprovodil syn malířky.

04. 03. 2020 – společně s výstavou probíhala výstava

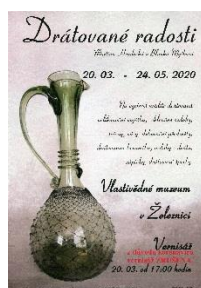

velikonočních dekorací vyrobených v chráněné dílně DANETA z Hradce Králové. Tato výstava byla z důvodu nouzového stavu předčasně ukončena.

20. 03. – 24. 05. 2020 – „DRÁTOVANÉ RADOSTI“

Výstava drátovaných předmětů např. drátovaných vajíček, svícnů, keramiky, zápichů, drátovaných šperků aj.

Výstava byla zrušena z důvodu nouzového stavu.

30. 05. – 26. 07. 2020 – „ROMANTICKÁ ČESKÁ KRAJINA“

Dana Živorová – Šimonová představila své olejomalby krajin z Orlických hor, Šumavy i Českého ráje. Malířka je pokračovatelkou rodu významného malíře a grafika T. F. Šimona rodáka ze Železnice.

Výstava byla ukončena dornisází 26. 7. s autorským klavírním doprovodem.

01. 08. – 27. 09. 2020 – „ŠČIGOL A ŽELEZNICE – OSUDOVÉ SETKÁNÍ“

Tři dekády tvorby a dvě jubilea oslavil malíř a architekt oslavil touto výstavou. Roku 1990 přijíždí do Železnice z Ukrajiny a třicet let zde vytváří svá díla. První výstava v Československu se uskutečnila právě v železničském muzeu v roce 1990. Mistr v srpnu oslavil 75 narozeniny.

01. 10. – 26. 11. 2020 – „KOCOUR“

Lomnický malíř Daniel Geremus vystavuje v železničském muzeu poprvé své zátiší, portréty významných osobností i abstraktní díla malovaná olejovými barvami.

Vernisáž výstavy tentokrát za velmi přísných hygienických podmínek se konala dne 26. 11.

09. 12. – leden 2021

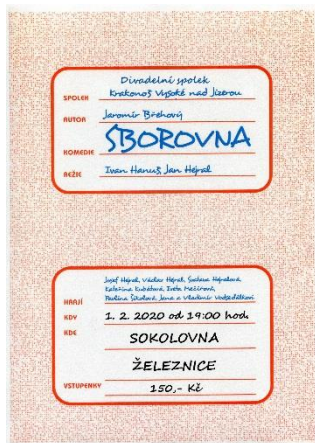
„BETLÉMY“

Výstava betlémů zapůjčených z Třebechovického muzea betlémů. **Výstava byla zrušena z důvodu nouzového stavu.**

Akce

01. 02. 2020 „SBOROVNA“

Organizujeme divadelní představení v místní sokolovně. 1. 2. vystoupil divadelní spolek Krakonoš z Vysokého nad Jizerou se svou divadelní hrou Sborovna.

22. 02. 2020
MASOPUST V ŽELEZNICI

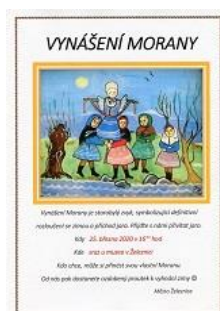
Ve spolupráci s Café Terasy (místní podnikatel kulturních aktivit). Podle připraveného scénáře z muzea se průvod sešel na náměstí před radnicí, kde paní starostka předala maškarám klíč od města a

s hudebním doprovodem, který zajistil písničkář lidových písní Michael Pospíšil (hrál na dudy), průvod prošel městem až na nádvoří muzea. Zde se konala poprava kobyly. Nechybělo ani klasické masopustní občerstvení. Letošní návštěvnost byla opravdu velká a těšíme se zase opět na příští rok.

25. 03. 2020 „MORANA“

Naše oblíbená akce vynášení Morany, ukončení zimy a přivítání jara, byla **z důvodu nouzového stavu zrušena.**

28. 03. 2020 - „AUDIENCE“

Podbrdské Národní divadlo mělo sehrát divadelní představení od Václava Havla Audienci. **Z důvodu nouzového stavu se neuskutečnilo. Naplánováno bylo na říjen, ale to se opět odložilo až na jaro 2021.**

19. 05. 2020
„MEZINÁRODNÍ DEN MUZEÍ“

Tento den máme pro veřejnost vstupné do celého objektu zdarma.

11. 07. 2020 „14. MUZEJNÍ DEN“

Celodenní akce. Pro návštěvníky je vždy připraveno občerstvení s posezením na nádvoří muzea s poslechem hudebních kapel. Měli zahrát JS BAND – Radek Mrzena – revival Jiří Schelinger a Renegades - Karel Nohava. Neměl chybět tradiční jarmark. Pro děti jsme měli domluveno divadelní představení souboru Srdíčko z Jičína. Soutěž „S Železnáčkem po muzeu“ a dílničky. **Fotosoutěž s odměnami. Z důvodu malých prostor na nádvoří, nebylo možné dodržet bezpečnostní rozestupy a zajistit tak bezpečný průběh celé akce,**

proto se 14. Muzejní den vůbec neuskutečnil.

22. 08. 2020 „TRIANGL FEST“

Druhý ročník celodenního festivalu. Ten den se propojí tři scény – nádvoří muzea, vinice Café Teras a kostel sv. Jiljí. Program je vždy poskládán pestře, tak aby si na své mohl přijít téměř každý. Nechybí ani občerstvení. Letos byl ochuzen o řemeslné a umělecké ukázky a to hlavně z důvodu obávané epidemie.

21. 09. 2020 „POCHOD SE SKŘÍTKEM ŽELEZNÁČKEM“

Vycházková trasa s délkou cca 9 km měla být pohodovým zpestřením sobotního odpoledne. Pochod se skřítkem Železnáčkem by vedl po městě, silnici, polem a lesem. Cestu

jsme si měli zpestřit hrami a zajímavostmi z okolí Železnice. Domluvená byla prohlídka Doleního mlýna v Bradlecké Lhotě. Trasa by končila opět v Železnici a ti kdo zvládli celou trasu, si mohli na hřišti opět buřty.

„ZAHÁJENÍ ADVENTU V ŽELEZNICI“ -27. 11. 2020

Již od roku 2010 pořádá muzeum zahájení adventu. Na železnickém náměstí zazpívají děti ze základní školy při rozsvíceném stromečku, průvodem se světýlky se dojde na muzejní náměstí, kde je připraven program, pohoštění a malý vánoční jarmark. **Tato akce byla zrušena z důvodu nouzového stavu.**

24. 12. – 31. 12. 2020 VÁNOČNÍ ČAS V MUZEU

Uskutečnilo se pouze předávání Betlémského světla v odpoledních hodinách Štědrého dne.

Besedy a přednášky

05. 03. 2020 „VÝZNAMNÁ VÝROČÍ ČESKÝCH DĚJIN“

Bitva na Vítkově 1420 a bitva na Bílé hoře 1620 – přednášela PhDr. Eva Ulrychová

08. 10. 2020 „MISTR JAN HUS“

Tato přednáška se konala k významnému výročí odhalení pomníku M. Jana Husa na náměstí v Železnici. Přednášela PhDr. Eva Ulrychová

Koncerty

28. 08. 2020 „LUMEN MUSICA“ – v kostele sv. Jiljí

Spolupořadatelé

18. 12. 2020 „ADVENTNÍ KONCERT“ – manželé Ondráčkovi

Koncert byl zrušen z důvodu nouzového stavu.

Tvoření v muzeu

Tvoření je určeno pro děti různého věku spolu s rodiči.

29. 01. 2020 „SOVIČKY“

26. 02. 2020 „BALETKY“

**Březen, duben, květen, říjen,
listopad a prosinec – z důvodu
nouzového stavu zrušeno.**

IV. Prezentační a publikační činnost

Propagace muzea

Pravidelné pozvánky na výstavy, muzejní akce a další příspěvky jsme publikovaly v roce 2020 především do Novin Jičínska, KAMu, Lomnických turistických novin, Kulturní měsíčník města Lomnice nad Popelkou, Dobré zprávy z Českého ráje a okolí, Prochorovin a dalších. Některé akce prezentujeme v Hitrádiu Černá Hora. Také byly odvysílány rozhovory v rádiu Český rozhlas s Laděkou Wildovou. Ve spolupráci s Městem Železnice se informace o našich akcích dostávají do rodin díky mobilnímu rozhlasu a Zpravodaji, který vychází šestkrát do roka a je doručován do každé domácnosti ve městě i přidružených obcích. Hojně využíváme internet – webové stránky Novin Jičínska, KAM, turistický portál Královéhradeckého kraje, turistický portál Český ráj. Webové stránky muzea se při každé nové akci aktualizují společně s facebookem, který oslovil velkou část střední a mladší generace. Nechybí ani propagace pomocí plakátů a letáků, jak na místních plakátovacích plochách, tak i v okolních obcích.

Letos jsme si nechali vytvořit novou sběratelskou kartu od Klubu českých turistů - č.k. 1737

Mapa historických sídel Královéhradeckého kraje – obnoven zápis.

Badatelské služby

Dodání fotografií z archívu muzea pro novou knihu pana Pavla Blatníka z Úpice – Počátky lokální železniční dopravy Českého ráje a severozápadního Královéhradecka.

Obrátili se na nás z odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu z Libereckého kraje s žádostí nafotit naše expozice profesionálním fotografem panem Pavlem Charouskem do nové brožury muzeí a galerií Libereckého kraje, která bude prezentována návštěvníkům. Bylo vyhověno a brožura je v tisku.

Celoroční návštěva muzea studentů z Univerzity Pardubice, FF, ÚHV, FF Univerzity Hradec Králové – obor archeologie. Účel studia – studium.

Malíř pan Bárta z Lomnice nad Popelkou přišel namalovat interiér chaloupky pro připravovanou brožuru Karlov v Lomnici nad Popelkou.

Zpracování fotodokumentace archeologických exponátů pro připravovanou publikaci o archeologických průzkumech a nálezích na Železnicku. Publikaci zpracovává paní PhDr. Eva Ulrychová a fotodokumentaci Simona Hrabalová.

Několik badatelských dotazů na téma – domy v Železnici a okolí, kostel, konkrétní jména různých rodáků (řemeslníků, malířů atd.).

Dotaz na recepty našich babiček, místní speciality, pro publikaci starých receptů. Alena Klímková z Prahy 6.

Dotaz na Jaroslava Vozku, bohužel zde takové dokumenty nebyly nalezeny.

Spolupráce s architekty na vytvoření stavebně historického průzkumu budovy muzea č. p. 181.

Vlastní badatelská činnost

Příprava místopisu města Železnice. Bádání v našem archívu, Okresním archívu v Jičíně, Oblastní archív v Zámrsku a Praze. Katastrální úřad Jičín. Řešitel – Simona Hrabalová.

Spolupráce s jinými organizacemi

Muzeum spolupracuje s místním podnikatelem panem Radkem Řehákem pořádající různé kulturní aktivity v kavárně Café Terasy na vinici. Spolupráce spočívá hlavně na přípravách při pořádání Hudebního železnického léta. ŽHL ukončuje festivalem Triangl. Podílíme se na organizaci festivalu - muzeum, roubená chalupa a nádvoří je součástí programu.

Spolupracujeme s Římskokatolickou farností v Železnici.

S Okresním archívem Jičín. Spolupracovníci archívu nám vypomáhají sepsovat archivní dokumenty v našem archívu.

Spolupráce se Střední školou cestovního ruchu v Lomnici nad Popelkou, letos v měsíci červenci jsme umožnili odbornou praxi studentům. Dodání různých prospektů o Železnici.

Spolupráce se Sdružením Český ráj Turnov na projektu Za pověstmi Českého ráje. Muzeum je jedno z výletních míst v Cestoknížce, kdy při zakoupení vstupenky získá návštěvník razítko skřítky.

Spolupráce se Sdružením historických sídel Čech, Moravy a Slezska. Hlavně v propagaci muzea.

Vzdělávací činnost

Účast na konferencích v rámci sdružení SHMSCM nebo AMG ČR – účast Simona Hrabalová. V letošním roce z důvodu epidemie, konference byly prezentovány pouze on line.

Seminář na podporu dotačních programů Královéhradeckého kraje.

V. Ekonomická část 2020

Fyzický počet zaměstnanců 2

Hrabalová Simona

správce sbírky Vlastivědného muzea v Železnici, edukační činnost, průvodkyně

6 hodinový úvazek

Aranka Novotná

galeristka Galerie T. F. Šimona, průvodkyně

5 hodinový úvazek

Veškeré účetní úkony provádí zřizovatel - Město Železnice, Náměstí Svobody č. 1, 507 13 Železnice

Příjmy muzea za rok 2020

72 107,- Kč

Výdaje za rok 2020

788 000,- Kč

Počet dnů, kdy bylo muzeum otevřeno pro veřejnost

217

Počet dnů, kdy bylo muzeum zavřené, ale na zazvonění byl muzejní pracovník k dispozici

54

Počet dnů, kdy byl vstup do muzea zdarma nebo dobrovolný

14

Návštěvnost webových stránek - <https://muzeumzeleznice.webk.cz/>

2979

Návštěvnost webových stránek - <https://stopy-starych-casu4.webnode.cz/>

21120

Sledovanost <https://www.facebook.com/muzeumzeleznice/>

31500

Dokument na YouTube - 100 let muzea 1917 – 2017

231

Počet návštěvníků muzea celkem 2020

1295

Koncem roku se epidemiologická situace opět zhoršila a muzea a galerie byly opět uzavřeny.

VI. Evidence do října 2020

Sbírková evidence je dvoustupňová – chronologická a systematická. Evidenční záznamy v chronologické evidenci jsou uloženy odděleně od záznamů v systematické evidenci.

Chronologická evidence (I. stupeň)

V rámci chronologické evidence bylo v roce 2020 zapsáno 100 přírůstkových čísel. Z toho do Etnografické podsbírky 44 přírůstkových čísel, do Historické podsbírky 46 přírůstkových čísel, do Písemnosti podsbírky 6 přírůstkových čísel. Různé 1 přírůstkové číslo, Výtvarné umění 3 přírůstkové čísla.

Systematická evidence (II. stupeň)

V rámci systematické evidence bylo v roce 2020 zpracováno celkem 154 evidenčních čísel. V Etnografické sbírce 60 evidenčních čísel, v Historické podsbírce 86 evidenční číslo, v Numizmatické podsbírce 2 evidenční čísla a ve Výtvarné umění podsbírce 6 evidenčních čísel.

Zápůjčky jiným organizacím

Předměty zapůjčeny od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2023 (12. 11. 2018 byla smlouva prodloužena na dalších 5 let) do věznice Valdice – ČR Vězeňská služba ČR – Věznice Valdice zast. ředitelem plk. Mgr. Jiřím Machem.

Vrata od Kartuziánského kláštera (2 křídla)	R 81/1 až 81/2	1/08	2 ks
Dřevěná jednokřídlová vrata s obloukem	R 82	102/08	1ks
Obraz – Poslední večeře Páně	O 139	92/89	1ks
Obraz – Uzdravení dcery Jairovy	O 138	90/89	1ks

Výpůjčky

Regionální muzeum a galerie v Jičíně, smlouva o výpůjčce č. 6/2017 vypůjčeno:

Od 19. 04. 2017 – 31. 12. 2021 tyto předměty:

Školní lavice pro dva žáky 1ks	MGI/002-05-10/199002	
Lavice pro výuku jednoho dítěte 1ks	MGE/002-05-10/200002	E290/VII

VII. Ochrana sbírek a konzervování

Konzervování a rekonstrukce

V průběhu roku probíhá pravidelná kontrola klimatických podmínek v prostorách stálých expozic, depozitářů a archívu. Dochází k pravidelnému úklidu těchto všech prostor. Sledován je stav předmětů v expozicích i v depozitáři. V případě napadení škůdců, sbírky ošetříme, popřípadě se zavolá profesionální firma k desinsekci a deratizaci. V měsíci dubnu byla provedena dezinfekce dvou expozic v zadním traktu muzea. Tu prováděla firma paní Šoltysové z Prahy.

Ke konci roku byla dokončena nová expozice archeologie – Od pravěku po vrcholný středověk na Železnicku. V roce 2019 jsme požádali o dotaci z dotačního programu Královéhradeckého kraje – Podpora muzeí a galerií na nové vitríny a odvlhčovače. Získaná dotace byla ve výši 72 000,- Kč.

Vzhledem nastávající rekonstrukci zadního traktu budovy muzea, budou čtyři expozice přestavěny a přizpůsobeny moderním podmínkám dnešní doby. Jedná se o expozici Bitva 1866, Cechy v Železnici, Lidové bydlení a Akadem. malíř Tavík František Šimon. Letos jsme požádali o dotaci z dotačního programu Královéhradeckého kraje – Podpora činnosti muzeí a galerií na restaurátorský záměr na 7 kusů vzácných cechovních pohřebních štítů. Předběžná cena restaurátorského záměru je 153 870,- Kč.

Ochrana sbírek

Objekt muzea je chráněn elektronickým zabezpečovacím systémem firmy VIDOCQ s.r.o. Elektronický zabezpečovací systém byl v roce 2018 rozšířen do expozic paleontologie a školní třídy. Pravidelně je kontrolován techniky firmy JIMI CZ, a.s. Letos byla vyměněna baterie u zabezpečovacího systému firmy VIDOCQ s.r.o.

VIII. Závěr

V roce 2021 budeme opět pokračovat v evidenci starého sbírkového fondu do programu elektronické evidence DEMUS a následně do CESu. Nadále se budou získávat nové sbírkové předměty.

Pokud se podaří získat dotaci z dotačního programu Královéhradeckého kraje – Kultura a památková péče – Podpora činností muzeí a galerií, necháme restaurovat 7 vzácných cechovních pohřebních štítů a následně přebudujeme expozici Cechy v Železnici, aby vyhovovala moderním podmínkám dnešní doby. Do expozice přibudou předměty, dosud uložené v depozitářích muzea. Například cechovní skříň s původním zápisem z roku 1768 nebo kovové zdobené cechovní kříže se jmény prvních a druhých cechmistrů nebo ojedinělý cechovní domovní oltář cechu tkalcovského s jiné předměty dosud uložené v depozitáři.

Čeká nás sanace budovy muzea. Nyní je vyhotoven stavebně historický průzkum budovy, naskenovaná 3d projektová dokumentace. Budova má dvě části, kdy dvě expozice z rekonstruované části budou přemístěny do první a dvě budou uloženy v depozitáři. Jedná se o expozice Bitva 1866 a Cechy v Železnici (tu čeká restaurátorský záměr).

Stále se bude pokračovat v prezentační a publikační činnosti. Získávat nové kontakty pro zviditelnění muzea a galerie. Pokračuje se v přípravě publikace místopisu města Železnice. Muzeum budeme nadále spravovat minimálně tak jako doposud, snažit se modernizovat nejen stálé expozice, ale i ostatní prostory, které jsou součástí muzea. Získávat, shromažďovat, trvale uchovávat sbírky našeho regionu pro další generace a důstojně je prezentovat. Jelikož naše instituce má funkci vzdělávací, budeme pokračovat ve vytváření dalších edukačních programů, jak pro děti, tak i pro širokou veřejnost.

Plán na rok 2021 - připravujeme šest výstav – výstava výtvarníků a malířů našeho kraje, doplněná fotografiemi, loutkami aj. předměty uložené v našem depozitáři. Výtvarnice Haldová Jarmila bude vystavovat dřevořezby panovníků a jejich manželek. Z důvodu epidemie byla výstava Drátované radosti Martiny Hradecké a Martiny Myškové přesunuta na rok 2021. Olejomalby Dany Svobodové doplněné keramikou Zlatky Pokorné. Místní fotograf PhDr. Čestmír Jung bude vystavovat fotografie zachycující faunu a flóru Železnice a okolí. Muzeum vánočně vyzdobí paní Dvořáčková Věra svou sbírkou starých vánočních ozdob.

V únoru organizujeme ve spolupráci s kavárnou Cafe Terasy ze Železnice Masopustní průvod se zakončením porážky kobyly u nás na nádvoří muzea. Koncem srpna pořádáme také ve spolupráci s Cafě Terasy folkový celodenní festival Triangl III. ročník.

Další tradiční akce je Muzejní den tentokrát již 15., koncem roku Zahájení adventu v Železnici, Vánoce v muzeu s možností připálení Betlémského světla.

Dále připravujeme koncerty, besedy, přednášky a divadlo „Audienci“ k nám do muzea přijedou zahrát členové Podbrdského národního divadla z Dobříše. Domlouváme další divadelní představení s ochotnickým souborem Krakonoš z Vysokého nad Jizerou a souborem K-klubu Jičín.

Pro děti s rodiči máme naplánované měsíční kurzy kreativního tvoření.

Situace s celosvětovou epidemií citelně zasáhla kulturní sektor. Je pro nás v této době velmi těžké organizovat jakékoliv akce, koncerty, besedy a jiné společenské události, když nikdo neví, jak se vše bude vyvíjet. Doufáme, že se situace uklidní a naše plánované činnosti budou zrealizovány.

Výroční zprávu zpracovala: Simona Hrabalová, správce sbírky,
Vlastivědné muzeum v Železnici